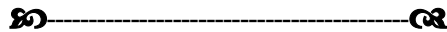

การเผยแผ่พระพุทธศาสนาโดยการแห่ลั่นทานชาดกของ
พระครูพิมลธรรมภาณ (มานพ กนต์สีโล)
THE PROPAGATION OF BUDDHISM BY PRESENTING THE JATAKA TALES
OF PHRAKHRUPHIMONTHAMMAPHAN (MANOP KANTASĪLO)

พระมหาพงษ์เทพ ปากาโร (ลือประเสริฐ), ประเสริฐ ธิลาวัณ, พระปลัดระพีณ พุทธิสาโร
วัดเปรมประชา จังหวัดปทุมธานี
E-mail: golfclove@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ความคิดเห็น ความสัมพันธ์ และปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะต่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ระเบียบวิธีวิจัยเป็นแบบผสม

ผลการวิจัยพบว่า 1. ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาโดยการแห่ลั่นทานชาดกของพระครูพิมลธรรมภาณ (มานพ กนต์สีโล) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.91$, S.D.=0.64) 2. ปัจจัยทางด้านการสื่อสาร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา อยู่ในระดับสูงมาก ($r=0.886^{**}$) 3. ปัญหา อุปสรรค พบว่า พระนักเทศน์เทศน์ยังไม่ชัดเจนในเนื้อหาบางช่วงบาง ไม่มีการขยายหลักธรรมแต่ละกัณฑ์ให้ผู้รับฟังให้เข้าใจ ข้อเสนอแนะคือ ควรเทศน์ให้ชัดเจนในเนื้อหาให้ดีขึ้น ควรให้พระนักเทศน์อธิบายหลักธรรมแต่ละกัณฑ์ให้ผู้รับฟังให้เข้าใจมากขึ้น และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

คำสำคัญ: การเผยแผ่พระพุทธศาสนา; การแห่ลั่นทาน; พระครูพิมลธรรมภาณ

Abstract

Objectives of this research was to: Study the opinion. to study the relationship and to study Problems, obstacles and suggestions towards the propagation Buddhism. Methodology was the mixed methods.

The research findings were as follows: 1 People who have opinions on the propagation of Buddhism by presenting the Jataka tales of Phrakhruphimonthammaphan (Manop Kanotasilo). Overall, it is at the highest level ($\bar{X}= 3.91$, S.D. = 0.64). 2. The communication aspect had a positive relationship with The overall spread of Buddhism was at a very high level ($r = 0.886^{**}$). 3. Problems and obstacles found that. The preacher is not clear in some parts of the content. The preacher does not extend each principle to the audience to understand.

Suggestions should have adequate rest. Should preach more clearly in the content Should the preacher explain each principle to the audience better. The principles that are easy to understand and applicable should be expanded into daily life.

Keywords: The Propagation of Buddhism; The Jataka tales; PhrakhruPhimondhammaphan

บทนำ

พระพุทธศาสนาเป็นหนึ่งในสถาบันหลักของชาติไทยและเป็นศาสนาประจำชาติที่ประชากรส่วนใหญ่ในประเทศไทยนับถือร้อยละ 94.6 (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2562) พระพุทธศาสนามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิตของชาวพุทธตั้งแต่เกิดจนตาย และยังเป็นรากฐานที่สำคัญในด้านศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี จริยธรรม ต่างก็มีความเชื่อและความเลื่อมใสศรัทธาต่อพระพุทธศาสนาอย่างแน่นแฟ้น (พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต), 2544)

พุทธศาสนิกทุกคนขึ้นในประเทศไทย ล้วนมีวิถีการดำเนินชีวิตโดยการนำเอาหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาเป็นหลักสำหรับยึดเหนี่ยวจิตใจ (เขียน อัมพาพันธ์, 2518) โดยมีพระสงฆ์เป็นผู้แสดงพระธรรมเทศนาสั่งสอนและปลูกฝังคุณธรรมความดีงามให้คนรู้จักเสียสละ มีอยู่ในเรื่องของมหาเวสสันดรชาดก (พระเทพโสภณ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), 2548) เชื่อว่า ใครก็ตามเมื่อได้ฟังเทศน์มหาชาติพระเวสสันดรแล้วมักจะลดความเห็นแก่ตัว ละความตระหนี่ถี่เหนียว รู้จักเสียสละ บริจาคทาน (พระครูวินัยธร มานพ ปาละพันธ์, 2548) ปัจจุบันการแห่เทศน์มหาชาติชาดกผู้สนใจและคนรุ่นใหม่ ๆ ไม่สนใจเข้ามาศึกษา และฟังการเทศน์แห่มหาชาติชาดก จึงไม่เป็นที่นิยมในการเข้าร่วมรับฟังการเทศน์มหาชาติ รวมถึงผู้เทศน์มหาชาติเอง ยังไม่เข้าถึงหลักการเทศน์มหาชาติอย่างแท้จริง จึงทำให้การเผยแผ่พระพุทธศาสนาด้านการเทศน์มหาชาติชาดกไม่เป็นที่ยอมรับของประชาชนและคนรุ่นใหม่ ๆ

ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิธีการเทศน์ของพระครูพิมลธรรมภาณ (มานพ กนตสีโล) ในการเทศน์แห่มหาชาติชาดกเพื่อเผยแผ่พระพุทธศาสนาและมีผู้สนใจเข้ารับฟังเป็นจำนวนมากและจะช่วยให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางให้เกิดประโยชน์ต่อกระบวนการพัฒนาเพิ่มศักยภาพการเทศน์มหาชาติ ให้กับพระนักเทศน์มหาชาติในสังคมปัจจุบัน และผู้สนใจโดยทั่วไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการเผยแผ่พระพุทธศาสนาโดยการแห่ นันทานชาดกของพระครูพิมลธรรมภาณ (มานพ กนตสีโล)
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านการสื่อสาร กับ การเผยแผ่พระพุทธศาสนาโดยการแห่ นันทานชาดกของพระครูพิมลธรรมภาณ (มานพ กนตสีโล)

3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะที่มีต่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาโดยการแหล่งนันทนาการของพระครูพิมลธรรมภาณ (มานพ กนต์สีโล)

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย งานวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยใช้ระเบียบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีวิจัยเชิงเอกสาร(Documentary Research) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ประชากร (Population) ได้แก่ ประชาชนที่มาฟังการเทศน์นันทนาการ จำนวน 674 คน (สำนักงานวัดเชตุพนวิมลมังคลาราม, 2561) ได้กลุ่มตัวอย่างโดยคำนวณตามสูตรของทาโร่ ยามาเน่ (สุรวิทย์ ศิริโกศาภิรมย์, 2546) ได้จำนวน 251 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถาม ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 11 รูปหรือคน โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา สรุปเป็นความเรียง

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยเชิงปริมาณผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องแล้วทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์

2) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์โดยวิธีการ นำข้อมูลที่ได้จากการบันทึกเทปสัมภาษณ์ ถอดข้อความเสียง และบันทึกเป็นข้อความ มาวิเคราะห์คำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลหลักตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท (Context) นำเสนอข้อมูลด้วยวิธีการพรรณนา (พระมหากฤษฎา กิตติโสภโณ, 2561)

ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง “การเผยแผ่พระพุทธศาสนาโดยการแหล่งนันทนาการของพระครูพิมลธรรมภาณ (มานพ กนต์สีโล)” สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาโดยการแหล่งนันทนาการของพระครูพิมลธรรมภาณ (มานพ กนต์สีโล) ด้านการสื่อสาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.91$, S.D.=0.64) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ส่วนด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.87$, S.D.=0.67) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. ความสัมพันธ์ระหว่าง การสื่อสาร กับ การเผยแผ่พระพุทธศาสนาโดยการเหล่านีทานชาดกของพระครูพิมลธรรมภาณ (มานพ กนต์สีโล) พบว่า ด้านการสื่อสาร โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา โดยภาพรวม อยู่ในระดับสูงมาก ($r=0.886^{**}$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูงมากทุกด้าน

3. ปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาโดยการเหล่านีทานชาดกของพระครูพิมลธรรมภาณ (มานพ กนต์สีโล) พบว่า ด้านผู้ส่งสาร (Source) มีสภาพร่างกายเหน็ดเหนื่อยจากการเทศน์มากเกินไป เนื้อหาของสาร (Message) ไม่มีการยกตัวอย่างประกอบให้ทันสมัย ช่องทางการสื่อสาร (Channel) ไม่มีการประชาสัมพันธ์ผ่านทางสื่อออนไลน์ ผู้รับสาร (Receiver) มีการคุยกันเสียงดัง ไม่เคารพผู้แสดงธรรม ด้านสันตัสสนา (นักเทศน์พูดได้แจ่มแจ้ง) พระนักเทศน์ เทศน์ยังไม่ชัดเจนในเนื้อหาบางช่วงบางตอน ด้านสมาทปนา (นักเทศน์พูดได้จูงใจ พระนักเทศน์ไม่มีการขยายหลักธรรมแต่ละกัณฑ์ให้ผู้รับฟังให้เข้าใจ ด้านสมุตเตชนา (พูดให้แจ่มแจ้ง) พระนักเทศน์ไม่ขยายความตามหลักธรรมให้สามารถใช้ได้ในชีวิตประจำวัน ด้านสัมปหังสนา (พูดให้เข้าใจ) บางช่วงบางตอนไม่เข้าใจในเนื้อหาสาระในเรื่องที่เทศน์อยู่ ข้อเสนอแนะคือ ควรพักผ่อนร่างกายให้เพียงพอ และไปพบแพทย์เมื่อรู้สึกไม่ดีขึ้น ควรมีการยกตัวอย่างที่เป็นปัจจุบันประกอบ ควรมีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์ต่าง ๆ เช่น เฟสบุ๊ก ยูทูบ เป็นต้น ควรบอกให้ผู้ฟัง ฟังอย่างสงบในขณะที่นั่งฟังเทศน์มหาชาติ ปลุกจิตสำนึกในการเป็นผู้ฟังที่ดี ควรเทศน์ให้ชัดเจนในเนื้อหาให้ดีขึ้น ควรให้พระนักเทศน์อธิบายหลักธรรมแต่ละกัณฑ์ให้ผู้รับฟังให้เข้าใจขึ้น ควรอธิบายหลักธรรมแต่ละกัณฑ์ให้ผู้รับฟังให้เข้าใจขึ้น ควรขยายความหลักธรรมที่เข้าใจง่าย และนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้

อภิปรายผลการวิจัย

1 ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อ การเผยแผ่พระพุทธศาสนาโดยการเหล่านีทานชาดกของ พระครูพิมลธรรมภาณ (มานพ กนต์สีโล) จำแนกโดยภาพรวม

1) โดยภาพรวม พบว่า ประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาโดยการเหล่านีทานชาดกของพระครูพิมลธรรมภาณ (มานพ กนต์สีโล) การสื่อสาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.59$, S.D.=0.369) ด้านผู้ส่งสาร (Sender) เนื้อหาของสาร (Message) ช่องทางการสื่อสาร (Channel) ผู้รับสาร (Receiver) อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน แสดงให้เห็นว่า พระนักเทศน์มีทักษะในการเหล่านีทานชาดก (มหาชาติชาดก) ตามภูมิ ความรู้ มีการบรรยายธรรมในการเหล่านีทานชาดก (มหาชาติชาดก) พระนักเทศน์มีความชำนาญในการนำเสนอหลักธรรมในการเหล่านีทานชาดก (มหาชาติชาดก) ผ่านเครื่องมือการสื่อสาร ประชาชนได้ทราบหลักธรรมในการฟังเทศน์เหล่านีทานชาดก (มหาชาติชาดก) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระอธิการสุรศักดิ์ สุขมาโล (คงเมือง) (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “เทศนาวิธีเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในอำเภอแก่งคอย

จังหวัดสระบุรี” ผลการวิจัยเรื่อง พระสงฆ์มีความคิดเห็นต่อเทศนาวิธีเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในอำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

2 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อ การเผยแผ่พระพุทธศาสนาโดยการแห่หนันทานชาดกของ พระครูพิมลธรรมภาณ (มานพ กนต์สีโล)จำแนกโดยภาพรวม

1) โดยภาพรวม พบว่า ประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาโดยการแห่หนันทานชาดกของพระครูพิมลธรรมภาณ (มานพ กนต์สีโล) ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=3.87$, $S.D.=0.78$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน แสดงให้เห็นว่า พระนักเทศน์สามารถเทศน์แห่หนันทานชาดก (มหาชาติชาดก) ได้ละเอียดแจ่มแจ้ง พระนักเทศน์ เทศน์แห่หนันทานชาดก (มหาชาติชาดก) ได้ตั้งใจให้ผู้ฟังอยากฟังเทศน์แห่จนจบการกัณฑ์ พระนักเทศน์สามารถเทศน์แห่หนันทานชาดก (มหาชาติชาดก) เร้าใจให้ผู้ฟังเกิดความกระตือรือร้น พระนักเทศน์สามารถเทศน์แห่หนันทานชาดก (มหาชาติชาดก) ให้ผู้ฟังสามารถหาวิธีแก้ไขปัญหาได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระอธิการสุรศักดิ์ สุขุมมาโล (คงเมือง) (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “เทศนาวิธีเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในอำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี” ผลการวิจัยเรื่อง พระสงฆ์มีความคิดเห็นต่อเทศนาวิธีเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในอำเภอแก่งคอยจังหวัดสระบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}= 3.42$, $S.D. = 0.628$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

2) ด้านสันตัสสนา พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อ การเผยแผ่พระพุทธศาสนาโดยการแห่หนันทานชาดกของพระครูพิมลธรรมภาณ (มานพ กนต์สีโล) ด้านสันตัสสนา (นักเทศน์พูดได้แจ่มแจ้ง) โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=3.86$, $S.D.=0.73$) แสดงให้เห็นว่า พระนักเทศน์สามารถเทศน์แห่หนันทานชาดก (มหาชาติชาดก) ได้ละเอียดแจ่มแจ้ง พระนักเทศน์มีความเข้าใจในการยกตัวอย่างนิทานชาดก (มหาชาติชาดก) ให้เห็นจริงอย่างแจ่มแจ้ง พระนักเทศน์สามารถชี้แจง แยกแยะและอธิบายนิทานชาดก (มหาชาติชาดก) ให้เข้าใจแจ่มแจ้ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระอธิการสุรศักดิ์ สุขุมมาโล (คงเมือง) (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “เทศนาวิธีเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในอำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี” ผลการวิจัยเรื่อง พระสงฆ์มีความคิดเห็นต่อเทศนาวิธีเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในอำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}= 3.42$, $S.D. = 0.628$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

3) ด้านสมาทปนา พบว่า ประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อ การเผยแผ่พระพุทธศาสนาโดยการแห่หนันทานชาดกของพระครูพิมลธรรมภาณ (มานพ กนต์สีโล) ด้านสมาทปนา (นักเทศน์พูดได้ตั้งใจ) โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=3.87$, $S.D.=0.71$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า

อยู่ในระดับมากทุกข้อ แสดงให้เห็นว่า พระนักเทศน์ เทศน์แหล่หนีทานชาดก (มหาชาติชาดก) ได้จูงใจให้ผู้ฟังอยากฟังเทศน์แหล่จนจบการกัณฑ์ พระนักเทศน์ เทศน์แหล่หนีทานชาดก (มหาชาติชาดก) ได้จูงใจให้ผู้ฟังอยากฟังเทศน์แหล่จนจบการกัณฑ์ พระนักเทศน์มีวาจาสุภาพเกิดความประทับใจและยอมรับในการเทศน์แหล่หนีทานชาดก (มหาชาติชาดก) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย พระครูโสภณธรรมพิทักษ์ (วิรัตน์ วิรัตน์) (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การเผยแผ่พระพุทธศาสนาด้วยสื่อวิทยุกระจายเสียงของวัดธรรมรังสี อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” ผลการวิจัยพบว่า การเผยแผ่พระพุทธศาสนาด้วยสื่อวิทยุกระจายเสียงของวัดธรรมรังสี อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

4) ด้านสมุตเตชนา พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อ การเผยแผ่พระพุทธศาสนา โดยการเทศน์หนีทานชาดกของพระครูพิมลธรรมภาณ (มานพ กนต์สีโล) ด้านสมุตเตชนา (พูดให้แกล้งล้า) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.60$, S.D.=0.422) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ แสดงให้เห็นว่า พระนักเทศน์สามารถเทศน์แหล่หนีทานชาดก (มหาชาติชาดก) เร้าใจให้ผู้ฟังเกิดความกระตือรือร้น พระนักเทศน์มีความแกล้งล้าในการแก้ไขปัญหาด้วยการนำเอาหลักธรรมในการเทศน์หนีทานชาดก (มหาชาติชาดก) มาประยุกต์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูโสภณธรรมพิทักษ์ (วิรัตน์ วิรัตน์) (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การเผยแผ่พระพุทธศาสนาด้วยสื่อวิทยุกระจายเสียงของวัดธรรมรังสี อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” ผลการวิจัยพบว่า การเผยแผ่พระพุทธศาสนาด้วยสื่อวิทยุกระจายเสียงของวัดธรรมรังสี อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

5) ด้านสัมปหังสนา พบว่า ประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อ การเผยแผ่พระพุทธศาสนา โดยการเทศน์หนีทานชาดกของพระครูพิมลธรรมภาณ (มานพ กนต์สีโล) ด้านสัมปหังสนา (พูดให้เร้าเริง) โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=3.85$, S.D.=0.71) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ แสดงให้เห็นว่า พระนักเทศน์สามารถเทศน์แหล่หนีทานชาดก (มหาชาติชาดก) ให้ผู้ฟังสามารถหาวิธีแก้ไขปัญหาได้ พระนักเทศน์สามารถเทศน์แหล่หนีทานชาดก (มหาชาติชาดก) ให้เกิดความเร้าเริงได้ พระนักเทศน์สามารถเทศน์แหล่หนีทานชาดก (มหาชาติชาดก) สร้างกำลังใจให้กับผู้ฟัง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระอธิการสุรศักดิ์ สุขุมโล (คงเมือง) (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “เทศนาวิธีเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในอำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี” ผลการวิจัยเรื่อง พระสงฆ์มีความคิดเห็นต่อเทศนาวิธีเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในอำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}= 3.42$, S.D. = 0.628) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

องค์ความรู้จากการวิจัย

การเผยแพร่พระพุทธศาสนาโดยการเหล่านิทานชาดก
ของพระครูพิมลธรรมภาณ (มานพ กนฺตสีโล)

แผนภาพ: องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยเรื่อง “การเผยแผ่พระพุทธศาสนาโดยการเหล่านิทานชาดกของพระครูพิมลธรรมภาณ (มานพ กนตสีโล)” ผู้วิจัยขอเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อสร้างความสำเร็จที่ยั่งยืนของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาโดยการเหล่านิทานชาดกของพระครูพิมลธรรมภาณ (มานพ กนตสีโล)

1. ควรส่งเสริมให้มีการฝึกอบรมผู้เทศน์นิทานชาดกเพื่อเป็นศาสนทายาทสืบต่อไป
2. ควรส่งเสริมให้ผู้ฟังเกิดความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาผ่านการเทศน์นิทานชาดก

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. ด้านผู้ส่งสาร (Source) ควรพักผ่อนร่างกายให้เพียงพอ และไปพบแพทย์เมื่อรู้สึกไม่ดีขึ้น ควรใช้ภาษาที่ฟังง่าย และภาษาท่าทางที่เหมาะสม
2. ด้านเนื้อหาของสาร (Message) ควรปรับปรุงเนื้อเรื่องที่เทศน์ ให้เข้าใจง่าย มีการยกตัวอย่างที่เป็นปัจจุบันประกอบ
3. ด้านช่องทางการสื่อสาร (Channel) ควรจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ ใบปลิว แผ่นพับ แจกประชาชนที่มาร่วม ควรมีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์ต่าง ๆ เช่น เฟสบุ๊ก ยูทูบ เป็นต้น
4. ด้านผู้รับสาร (Receiver) ควรบอกให้ผู้ฟัง ฟังอย่างสงบในขณะที่ฟังเทศน์มหาชาติ ปลุกจิตสำนึกในการเป็นผู้ฟังที่ดี ควรให้ผู้ฟังศึกษาเนื้อเรื่องมาก่อนเข้ารับฟังเทศน์มหาชาติเพื่ออรรถรสที่ดีในการรับฟัง
5. ด้านสันตัสสนา (นักเทศน์พูดได้แจ่มแจ้ง) ควรให้พระนักเทศน์ เทศน์ให้ชัดเจนในเนื้อหาให้ดีขึ้น ควรให้พระนักเทศน์ ยกตัวอย่างประกอบให้ทันสมัยเข้ากับเหตุการณ์ปัจจุบัน
6. ด้านสมათปนา (นักเทศน์พูดได้จูงใจ) ควรให้พระนักเทศน์อธิบายหลักธรรมแต่ละกัณฑ์ให้ผู้รับฟังให้เข้าใจขึ้น ควรให้พระนักเทศน์ อธิบายขยายความที่เทศน์แปลเป็นภาษาพูดที่เข้าใจได้ง่าย
7. ด้านสมุตเตตนา (พูดให้แกลั้วกล้ำ) ควรให้พระนักเทศน์ขยายความหลักธรรมที่เข้าใจง่ายและถูกต้องสามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้
8. ด้านสัมปหังสนา (พูดให้รู้เรื่อง) ควรบรรยายขยายความให้ผู้ฟังได้เข้าใจในเนื้อหาสาระของเรื่องที่เทศน์นั้น ๆ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ผลการวิจัยเรื่อง “การเผยแผ่พระพุทธศาสนาโดยการเหล่านิทานชาดกของพระครูพิมลธรรมภาณ (มานพ กนตสีโล)” ผู้วิจัยขอเสนอเพื่อการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ควรศึกษาการเผยแผ่พระพุทธศาสนาโดยการเหล่านิทานชาดกของพระนักเทศน์ท่านอื่น ๆ ผลการศึกษาว่าเป็นอย่างไร

2. ควรศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา โดยการแหล่งนันทนาการของพระครูพิมลธรรมภาณ (มานพ กนต์สีโล) กับ พระนักเทศน์ท่านอื่นว่าเป็นอย่างไรร

3. ควรศึกษาการอนุรักษ์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาโดยการแหล่งนันทนาการให้คงอยู่ต่อไปอย่างไร

เอกสารอ้างอิง

เขียน อัมพาพันธ์. (2518). *ชุมนุมแหล่งเทศน์*. กรุงเทพฯ: ธรรมบรรณาการ.

พระครูวินัยธรมานพ ปาละพันธ์. (2548). *เล่าความตามแหล่งในมหาเวสสันดรชาดก*. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).

พระครูโสภณธรรมพิทักษ์ (วิรัตน์ วิรัตน์). (2561). *การเผยแผ่พระพุทธศาสนาด้วยสื่อวิทยุกระจายเสียงของวัดธรรมรังสี อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์*. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการเชิงพุทธ). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,

พระเทพโสภณ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). (2548). *หลักการและวิธีการเทศน์ ในหนังสือ ศิลปะการเทศนา*. กรุงเทพฯ: วัดประยูรวงศาวาสวรวิหาร,

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต). (2544). *พุทธวิธีในการสอน* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ : สหธรรมมิก.

พระมหากฤษฎา กิตติโสภโณ, ผศ.ดร.. (2561). *ระเบียบวิธีวิจัยทางการจัดการเชิงพุทธ*. พระนครศรีอยุธยา: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระอธิการสุรศักดิ์ สุขมาโล (คงเมือง). (2560). *เทศนาวิธีเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในอำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี*. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการเชิงพุทธ). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,

วิกิพีเดียสารานุกรมเสรี. (2560). *ศาสนาในประเทศไทย*. สืบค้น 2 ธันวาคม 2560, จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/ศาสนาในประเทศไทย>

สำนักงานวัดเขตพนวมิ่งคาราม. (2561). *บัญชีลัทธิผู้เข้าร่วมฟังเทศน์มหาชาติ*. กรุงเทพฯ : วัดเขตพนวมิ่งคาราม.

สุวรีย์ ศิริโกคาภิรมย์. (2546). *การวิจัยทางการศึกษา*. ลพบุรี : ฝ่ายเอกสารการพิมพ์สถาบันราชภัฏเทพสตรี.